

# SPIS TREŚCI

|                                                  |   |
|--------------------------------------------------|---|
| <b>Wstęp</b> - Piotr Sztompka, Marek Kucia. .... | 5 |
|--------------------------------------------------|---|

## SOCJOLOGIA JAKO NAUKA

|                                            |    |
|--------------------------------------------|----|
| Charles W. Mills<br><b>Obietnica</b> ..... | 11 |
|--------------------------------------------|----|

|                                                                |    |
|----------------------------------------------------------------|----|
| Anthony Giddens<br><b>Czym zajmują się socjologowie?</b> ..... | 17 |
|----------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                                    |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Stanisław Ossowski<br><b>Wzory nauk przyrodniczych wobec osobliwości zjawisk społecznych</b> ..... | 28 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

## ZACHOWANIE I DZIAŁANIE LUDZKIE

|                                                                               |    |
|-------------------------------------------------------------------------------|----|
| George C. Homans<br><b>Zachowanie społeczne -jego formy elementarne</b> ..... | 35 |
|-------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                         |    |
|---------------------------------------------------------|----|
| Max Weber<br><b>Pojęcie działania społecznego</b> ..... | 46 |
|---------------------------------------------------------|----|

|                                                                |    |
|----------------------------------------------------------------|----|
| Florian Znaniecki<br><b>Fakty i przedmioty kulturowe</b> ..... | 60 |
|----------------------------------------------------------------|----|

|                                                                              |    |
|------------------------------------------------------------------------------|----|
| Alfred Schutz<br><b>Świat społeczny i teoria działania społecznego</b> ..... | 64 |
|------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                      |    |
|----------------------------------------------------------------------|----|
| Peter L. Berger, Hansfried Kellner<br><b>Akt interpretacji</b> ..... | 70 |
|----------------------------------------------------------------------|----|

## INTERAKCJE I STOSUNKI SPOŁECZNE

|                                                                                                                    |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Georg Simmel<br><b>Wymiana jako środek przewyciężenia czysto subiektywnego znaczenia wartości przedmiotu</b> ..... | 79 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                                              |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Georg Simmel<br><b>Struktury proste. Liczba elementów jako jedyny wyznacznik ich wzajemnych stosunków ..</b> | 88 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

Bronisław Malinowski

**Zasada *do ut des* przenikająca życie plemienne** ..... 99

Peter Blau

**Wymiana społeczna** ..... 103

Endng Goffinan

**Założowanie a organizacja społeczna** ..... 112

Anthony Giddens

**Miłość, seks i inne uzależnienia** ..... 120

Paweł Rybicki

**Więź społeczna i jej przemiany** ..... 133

## ORGANIZACJA I STRUKTURA SPOŁECZNA

Robert K. Merton

**Zestawy ról, zestawy statusów społecznych i sekwencje statusów społecznych w czasie** .. 142

William J. Goode

**Teoria napięcia w roli** ..... 154

Peter Blau

**Teoria i rozwój biurokracji** ..... 162

Piotr Sztompka

**Pojęcie struktury społecznej: próba uogólnienia** ..... 170

## ZACHOWANIA ZBIOROWE I RUCHY SPOŁECZNE

Gustaw Le Bon

**Uczucia i moralność tłumu** ..... 181

Ron Aminzade, Doug McAdam

**Emocje i polityka sporu** ..... 189

Neil J. Smelser

**Analiza zachowania zbiorowego** ..... 204

Claus Offe

**Nowe ruchy społeczne: przekraczanie granic polityki instytucjonalnej** ..... 218

Piotr Sztompka

**Ruchy społeczne - struktury *in statu nascendi*** ..... 225

## GRUPY SPOŁECZNE

Georg Simmel

**Krzyżowanie się kręgów społecznych** ..... 238

Robert K. Merton

**Wstępna lista właściwości grupy** ..... 244

Lewis A. Coser

**Konflikt z grupami zewnętrznymi a struktura grupowa** ..... 255

Paweł Rybicki

**Z podstawowych zagadnień grupy społecznej** ..... 260

## KULTURA

Emile Durkheim

**Co to jest fakt społeczny?** ..... 266

Georg Simmel

**Filozofia mody** ..... 272

Ina C. Brown

**Człowiek i kultura** ..... 277

Antonina Kłoskowska

**Kultura** ..... 288

## NORMY, WARTOŚCI I ROLE

Maria Ossowska

**Funkcjonowanie norm w życiu społecznym** ..... 299

Ralf Dahrendorf

***Homo sociologicus*. O historii, znaczeniu i granicach kategorii roli społecznej** ..... 305

Dian Joubert

**Dwadzieścia pięć pojęć wartości** ..... 316

Ronald Inglehart

**Pojawienie się wartości postmaterialistycznych** ..... 334

## IDEE I PRZEKONANIA

|                                                    |     |
|----------------------------------------------------|-----|
| <b>Teun A. van Dijk</b>                            |     |
| <b>Przekonania społeczne</b> .....                 | 349 |
| <b>Robert K. Merton</b>                            |     |
| <b>Samospełniające się proroctwo</b> .....         | 361 |
| <b>Daniel Bell</b>                                 |     |
| <b>Koniec ideologii na Zachodzie: epilog</b> ..... | 373 |

## ZAUFANIE I KAPITAŁ SPOŁECZNY

|                                                                                                                |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Alexis de Tocqueville</b>                                                                                   |     |
| <b>O użytku, jaki w życiu społecznym Amerykanie czynią ze stowarzyszeń</b> .....                               | 383 |
| <b>Alexis de Tocqueville</b>                                                                                   |     |
| <b>Dlaczego Amerykanie są tak mało podejrzliwi w swoim kraju, a okazują się tak podejrzliwi w naszym</b> ..... | 386 |
| <b>Robert Putnam</b>                                                                                           |     |
| <b>Społeczny kapitał a sukces instytucji</b> .....                                                             | 388 |
| <b>Piotr Sztompka</b>                                                                                          |     |
| <b>Zaufanie, nieufność i dwa paradoksy demokracji</b> .....                                                    | 397 |

## NIERÓWNOŚCI SPOŁECZNE

|                                                                           |     |
|---------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Karol Marks</b>                                                        |     |
| <b>Praca wyobcowana</b> .....                                             | 409 |
| <b>Karol Marks, Fryderyk Engels</b>                                       |     |
| <b>Burżuazja a proletariusze</b> .....                                    | 417 |
| <b>Max Weber</b>                                                          |     |
| <b>Stany i klasy</b> .....                                                | 423 |
| <b>Ralf Dahrendorf</b>                                                    |     |
| <b>O pojęciu szans życiowych</b> .....                                    | 427 |
| <b>Kingsley Davis, Wilbert Moore</b>                                      |     |
| <b>O niektórych zasadach uwarstwienia</b> .....                           | 437 |
| <b>Stanisław Ossowski</b>                                                 |     |
| <b>Pojęcie klasy społecznej: wspólny wzór i niezgodne definicje</b> ..... | 445 |

|                                                                    |     |
|--------------------------------------------------------------------|-----|
| Bogusława Budrowska                                                |     |
| Znikoma reprezentacja kobiet w elitach - próby wyjaśnień . . . . . | 453 |

## WŁADZA I PANOWANIE

|                               |     |
|-------------------------------|-----|
| Max Weber                     |     |
| Typy panowania . . . . .      | 470 |
| Steven Lukes                  |     |
| Władza i panowanie . . . . .  | 492 |
| Pierre Bourdieu               |     |
| Przemoc symboliczna . . . . . | 503 |
| John B. Thompson              |     |
| Czym jest skandal? . . . . .  | 508 |

## SOCJALIZACJA I KONTROLA SPOŁECZNA

|                                                 |     |
|-------------------------------------------------|-----|
| Charles H. Cooley                               |     |
| Jaźń społeczna. Znaczenie „ja” . . . . .        | 519 |
| Ralf Dahrendorf                                 |     |
| Grupy odniesienia i przypisywanie ról . . . . . | 537 |
| Pierre Bourdieu                                 |     |
| Struktury, habitus, praktyki . . . . .          | 546 |
| Robert K. Merton                                |     |
| Struktura biurokratyczna i osobowość . . . . .  | 559 |
| Peter L. Berger, Thomas Luckmann                |     |
| Internalizacja rzeczywistości . . . . .         | 568 |

## DEWIACJA

|                                               |     |
|-----------------------------------------------|-----|
| Georg Simmel                                  |     |
| Obcy . . . . .                                | 580 |
| Robert K. Merton                              |     |
| Struktura społeczna i anomia . . . . .        | 583 |
| Howard S. Becker                              |     |
| Rodzaje dewiacji. Model sekwencyjny . . . . . | 596 |

Richard A. Cloward, Lloyd E. Ohlin

|                                     |     |
|-------------------------------------|-----|
| <b>Przestępcze subkultury</b> ..... | 608 |
|-------------------------------------|-----|

## POSTĘP

Robert Nisbet

|                               |     |
|-------------------------------|-----|
| <b>Postęp zagrożony</b> ..... | 618 |
|-------------------------------|-----|

Jeffrey C. Alexander

|                                                                                        |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Między postępem a apokalipsą: teoria społeczna i sen o rozumie w XX wieku</b> ..... | 624 |
|----------------------------------------------------------------------------------------|-----|

Stefan Nowak

|                                                                                                          |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Modele zmiany kierunkowej a ludzkie wartości: teoria postępu jako stosowana nauka społeczna</b> ..... | 639 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

## REWOLUCJA

Charles Tilly

|                                  |     |
|----------------------------------|-----|
| <b>Rewolucja i rebelia</b> ..... | 646 |
|----------------------------------|-----|

Ted Robert Gurr

|                                                     |     |
|-----------------------------------------------------|-----|
| <b>Relatywna deprywacja a impuls przemocy</b> ..... | 658 |
|-----------------------------------------------------|-----|

Edward A. Tiryakian

|                                                                           |     |
|---------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Od Durkheima do Managui: rewolucje jako odrodzenie religijne</b> ..... | 665 |
|---------------------------------------------------------------------------|-----|

## GLOBALIZACJA

Martin Albrow

|                                                      |     |
|------------------------------------------------------|-----|
| <b>Globalizacja: teoretyczne aspekty zmian</b> ..... | 679 |
|------------------------------------------------------|-----|

John Urry

|                                                |     |
|------------------------------------------------|-----|
| <b>„Społeczeństwa" i wymiar globalny</b> ..... | 697 |
|------------------------------------------------|-----|

Ulf Hannerz

|                                                       |     |
|-------------------------------------------------------|-----|
| <b>Siedem argumentów na rzecz różnorodności</b> ..... | 708 |
|-------------------------------------------------------|-----|

Mary Kaldor

|                                            |     |
|--------------------------------------------|-----|
| <b>Globalizacja, państwo i wojna</b> ..... | 715 |
|--------------------------------------------|-----|